DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ANGINA MALIGNA.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE ANGINA MALIGNA.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NECNON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

NICHOLAUS SINNOTT,

HIBERNUS,

Societat. Med. Dub. Soc.

Hib. Praeſ. Ann. &c.

Ad diem 24. Junii, hora locoque ſolitis.

25

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,XCIII.

MATRUELI SUO,

JACOBO SKELTON, M. D.

APUD DROGHEDAM,

ARTEM APOLLINEAM

FELICITER EXERCENTI:

NEC NON

AMICO SUO,

PATRICIO DILLON,

REGII CHIRURGORUM COLLEGII

DUBLINIENSIS SOCIO,

ARTEMQUE CHIRURGICAM

DUBLINII,

PROSPERE FACIENTI;

HOC OPUSCULUM,

D. D. CQUE.

AUCTOR.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ANGINA MALIGNA.

Auct. N. SINNOTT.

DEFINITIO.

"CYNANCHE (maligna) tonſillas et mem-
"branam faucium mucoſam afficiens
"tumore, rubore, et cruſtis mucoſis, coloris
"albeſcentis vel cineritii, ſerpentibus, et ulcera
"tegentibus; cum febre typhode et exanthe-
"matis *."

HIS-

* Cull. Noſol. Method. Gen. X. Spec. ii.

HISTORIA.

Hic morbus omni tempore, frequentius autem hyeme ac vere, occupat; omnis aetatis, omnis habitus homines, magis vero infantes, adoleſcentes, puellae, foeminae, quam adulti, pueri, virique, hujus impetui obnoxii ſunt.

Incipit fere ſemper cum ſignis pyrexiae, et languore, laſſitudine, cordis palpitatione, talique vertigine, qualis animi deliquium antecedit. Dolores totius corporis, praecipue capitis, vagi, anxietas, aegritudo, et vomitus, haec ſigna comitantur.

Mox collum rigeſcit; guttur moleſtia afficitur, et vox nonnihil rauca evadit. Facies palleſcit vultuſque contriſtatur et demittitur: Quamvis illa nonnunquam in plenioribus rubeſcit, intumeſcit,

intumeſcit, et inflatur. Oculi concavi eſſe videntur, paulum inflammati, et, ut in rubeola, aquoſi. Sub ipſum morbi initium, accedunt magna inquietudo, anxietas, proclivitas ad animi deliquium, animus inſigniter demiſſus. Pulſus arteriarum, a principio uſque, plerumque admodum celeres, parvuli, et nonnunquam tremuli ſunt.

Ægrotus plerumque horis matutinis corripitur, et ſigna, noctem verſus, magnopere ingraveſcunt. Poſt ſomnum leviculum et perturbatum, ſudor lenis mane verſus prorumpit, qui ſigna quadantenus levat.

Brevi, a prima morbi acceſſione, tonſillae, uvula, et velum pendulum palati, plerumque nonnihil ſubrubicunda et tumida evadunt; ſed deglutitio haud multum impeditur. Mox cumplures maculae, coloris albeſcentis, vel cineritii, conſpiciuntur, quae quidem ſerpentes, totas pene

fauces

fauces denſis cruſtulis obtegunt, hiſque demum excidentibus, ulcuſcula apparent.

Exanthemata, die ſecundo, vel aliquando ſerius, in partibus corporis diverſis, apparent. Haec faciem et cervicem primum occupant, et gradatim in corpus univerſum ſeſe diffundunt, quod, aliqua ex parte, tumefactum eſſe videtur. Quatriduum fere perſtare, et ſquamulis ex ſumma cute decidentibus, finiri obſervantur. Signa vero nil omnino neque ortu eorum, neque abitu, leniuntur.

In iis qui morbo graviſſime laborant, nares intus fiunt rubidi ac pene lividi coloris; exit quoque ſanies tenuis, quae cutem vicinarum partium erodit; et nonnullis in exemplis, veriſimilius eſt, aliquid hujus vitioſi humoris cum cibo in ventriculum deferri, eundemque illum ipſum, nec non inteſtina itidem, ut faciei cutem, afficere. Hinc tales dejectiones nonnunquam ſequuntur,

ſequuntur, quae inteſtina quodammodo exulcerata indicant. Quinetiam partes circa anum aliquando cute admodum privantur.

Glandulae lymphaticae circa collum adeo interdum tument, ut ſuffocatio inſtare videatur; quod quidem fit ex acri materia abſorpta, quae in fauces effunditur. Inciſiones, tracheam et laryngem angina maligna laborantium, ſaepe eodem modo ac in cynanche tracheali, affici oſtendunt; unde clar. Cull. cenſet, anginam malignam aegrotos miſerandos, ſubitaneam iis ſuffocationem inferendo, ſaepe conſumere.

Species delirii ſingularis nonnunquam accedit; namque aeger aliquid interrogatus prudenter ſatis reſpondet, ſed celeritate inſolita; ſolus aliena loqui ſolet.

Spiritus odorem ingratum et nauſeoſum habet, qui, ad extremum, putridus adeoque foetidus

tidus evadit, ut aegroto ipſi propemodum intolerabilis ſit.

Sanguis e naribus, et gingivis, per totum hujus morbi decurſum, ſaepe profunditur, quod animi deliquium movet, et omnia morbi ſigna ſemper adauget.

Cum morbus ſit levis, nonnulli primo die, plerique autem tertio, quarto, quintove convaleſcere incipiunt. Sudor lenis oritur, rubor cutis evaneſcit, ictus arteriarum tardiores et firmiores evadunt; tumor colli externus ſubſidit; cruſtae faucium exuuntur, et ulcuſcula replentur; aeger imperturbatus dormit; tranquillus eſt, et appetentia cibi ei redire incipit.

Cum vero morbus infauſtus ſit futurus, omnia in pejus ruunt; anxiétas et debilitas nunc uſque intenduntur; ulcera faucium colorem lividum nigrumque ſibi induunt; ſpiritus tam foetidus,

tidus, et nauſeoſus fit, ut aegroto vix tolerandus; ſanguis e naribus et gingivis profluit; ictus arteriarum magis magiſque debiles et irregulares evadunt; proclivitas ad gangraenam accedit, quae uſque progreditur; ſignis diatheſios putridae conſtanter increſcentibus, aeger ſaepe tertio die, aliquando ſerius, fato concedit.

DIAGNOSIS.

Auctores multum temporis triverunt, hunc morbum inter et ſcarlatinam, diagnoſin facere; ſed clar. Greg. utroſque in eadem familia graſſari, et ab eadem contagione produci obſervans, hos gradu tantum differre nunc cenſit.

Hunc inter et cynanchen tonſillarem, diſcrimen facere neceſſarium eſt; quia in hac quoque cruſtae mucoſae in faucibus nonnunquam apparent. Modo vero ſequenti diagnoſis fieri poteſt.

In

In illo anxietas multum urget, in hac vero nulla eſt. In illo ictus arteriarum frequentes, parvique, et magna debilitas in functionibus animalibus apparet; dum in hac pulſus ſunt validi plenique, et functiones animales parum afficiuntur. Praeterea, exanthemata in illo ſecundo die, vel paulo ſerius, erumpunt; in hac autem nil tale accidit.

CAUSA PRÆDISPONENS.

Huic morbo debilitatem favere bene notum eſt; et quoniam variae cauſae, quae praediſponentes vocantur, nempe, metus, ebrietas, vita ſedentaria, Venus immodice culta, &c. debilitatem gignere inveniuntur, concludere fas eſt, has cauſas corpus proclivius reddere, debilitatem inducendo.

CAUSA

CAUSA EXCITANS.

De hac nil dicendum reſtat; nam ab omnibus conceditur, contagionem ſpecificam eſſe cauſam hujus morbi excitantem.

Cauſam dare proximam in diſputatiunculis hujuſmodi mos eſt; ſed, quoniam Profeſſor Gregory monet, conjecturis medicorum de talibus cauſis parum eſſe fidendum, ipſius verba citare idoneum duco.

"Cauſam vero proximam quod attinet, ipſa
" ejus notio generalis, ſi non prorſus falſa, ſal-
" tem confuſa admodum eſt et obſcura, et te-
" mere a rebus abſtracta. Querunt enim me-
" deci, et non facile invenientes, ſibimet fin-
" gunt aliquid cauſae omnis morbi, unde iſte
" morbus oriatur, eodem fere modo ac variae

"mutationes vel effectus, quae in rebus inani-
"matis obſervantur, a ſuis cauſis proveniunt.
"In pleriſque autem affectionum, quas morbos
"vocare ſolemus, nihil iſtiuſmodi exiſtere vi-
"detur, neque profecto exiſtere poteſt; et talis
"notio plane oritur a male intellecta natura,
"tum corporis ipſius, tum quoque morborum
"qui in eo fiunt. Morbus enim non eſt unus
"et ſimplex eventus vel mutatio, qualem in re-
"bus inanimatis contemplari ſolemus, et ef-
"fectum vocare; ſed ſeries ſaepe longa talium
"eventuum vel mutationum, quarum aliae aliis
"cauſae videntur eſſe *."

PROGNOSIS.

Æger in hoc morbo ſemper periculo ver-ſatur; ſed plerumque prognoſis fauſta, vel in-fauſta eſt, prout ſigna leviora, vel graviora ſint.

Si

* Gregorii Conſpect. ſect. 47.

Si aegrotus aetate ſenili, vel morbis antecedentibus, non fuiſſet exhauſtus, ſi habitus corporis ſit bonus, ſi ulcera faucium parum proclivitatis ad putredinem oſtendant, et ſi omnia ſigna febrilia ſint levia, bonus eventus expectandus eſt. Contra autem, ſi ulcera livida ſint, et magnam proclivitatem ad putredinem et gangraenam oſtendant, ſi delirium, diarrhoea, et anxietas non modica ſuperveniant, ſi reſpiratio difficilis ſit, et ſpiritus tam foetidus ut vix tolerandus, ſi ſanguis e naribus vel ore profluat, et demum ſi pulſus arteriarum debiles, parvuli, tremulique, ſummum periculum metuendum eſt.

METHODUS MEDENDI.

Conſilia medendi duo ſunt; quorum

Primum eſt, aegri vires per morbi decurſum

ſuſtentare,

ſuſtentare, et ſic proclivitati ad putredinem occurrere:

Secundum, ſigna moleſta levare.

Quo reſpondeatur primo conſilio, varia roborantia et ſtimulantia ſunt uſurpanda ; inter omnia vero vinum, praecipue rubrum, et cinchona, primum locum obtinent.

Cullenus monuit, bonos effectus cinchonae fere ſolum ab ea, ſubſtantia largàque quantitate data, eſſe ſperandos. In nonnullis tamen caſibus, ventriculus eam ſubſtantia datam tolerare haud poteſt. Rebus ita ſe habentibus, forma infuſi frigidi, vel decocti, cum tinctura ejuſdem, adhibenda eſt.

Cum ventriculus aegroti adeo irritabilis ſit, ut omnia cinchonae praeparata reſpuat, doſibus opii exiguis, hauſtibus ſalinis efferveſcentibus, vomitionem

vomitionem compeſcere conandum eſt. Si vero haec parum proſint, forma enematis uſurpari debet; quod effectus aeque bonos nonnunquam edit.

Vinum rubrum corpus adeo reficit atque roborat, eodemque tempore ventriculo tam gratum eſt, ut omnibus aliis anteferendum ducam. Quantitas, quae ſumi debet, prout res poſtulent, major vel minor erit.

Inter remedia roborantia, aër purus jure habetur, cujus boni effectus a cel. Gregorio liniis ſequentibus ornate deſcribuntur. "Bonus enim "aër ipſe, inter efficaciſſima roborantia remedia "jure habetur *;" et alibi ait idem, "Corpus "reficiat atque refrigeret, vires fortaſſe multum "labefactas confirmet, cibi appetitum et con-"coctionem juvet, et putredini fortiter occurrat, "praeſertim frigidulus. Purus praeterea aër "venenatam

* Greg. Conſpect. ſect. 1117.

" venenatam illam mephitim, quam ſaniſſimi " etiam homines, et multo magis aegri, a pul- " mone et cute uſque exhalant, aufert, et per " auras diffundit, donec tandem, depoſita vi " ſua peſtifera, et ipſis et aliis innoxia fiat *."

Acida vegetabilia ſunt valde utilia, antiſeptica, et aegro pergrata. Cum potu communi commode dari poſſunt; ſed caute, ſi adſit proclivitas ad diarrhoeam, uſurpanda ſunt, quoniam eam augere inveniuntur.

Acida quoque foſſilia maximo cum fructu, praeſertim ſi adſit haemorrhagia, nonnunquam exhibentur: Ex quibus vitriolicum maxime eminet.

Remediis jam recenſitis, quae ad vigorem corporis ſuſtinendum neceſſaria ſunt; nunc ad conſilium

* Greg. Conſpect. ſect. 1038.

conſilium ſecundum, nempe ſigna moleſta levare, progredior.

Ulcera in faucibus imprimis attentionem vindicant. Haec gargariſmis aſtringentibus et detergentibus colluenda ſunt. Sequentes fere in uſu ſunt, vinum rubrum cum aqua mixtum, infuſum roſarum cum acido vitriolico, vel muriatico, decoctum cinchonae cum tinctura myrrhae, &c.

Vapores a ſubſtantiis antiſepticis, ut myrrha, camphora, acidis, &c. orientes, pro remediis, hoc in morbo, habentur. Hi in os aegrotantis frequenter inhalandi ſunt.

Si nauſea ſub initium morbi occurrat, emetica leniora magno cum beneficio adhiberi poſſunt; nam vomitio plena, antequam aegri vires exhauriuntur, multum prodeſſe invenitur. Si

vero

vero progrediente morbo accedat, ſummis viribus ei occurrendum eſt. In hunc finen hauſtus ſalinus effervescens, hauſt. anod. &c. reddi ſolent.

Diarrhaea, quae nonnunquam aegrum vexat, opio, potione cretacea, gummi kino, catechu, vel enematis anodynis, compeſcenda eſt.

Quoniam proclivitas ad gangraenam, in hoc morbo, tanta eſt, ut mali effectus, ex uſu epiſpaſticorum, mituendi ſunt, tumores, qui ſaepe in collo apparent, olio volatili oblinantur.

Stragula et veſtimenta ſaepe mutanda ſunt, ut accumulatione effluviorum occurratur. Et alvus, enematis ſi opus ſit, leniter movenda eſt, ne colluvies in inteſtinis accumuletur.

Diaeta e cibis concoctu facilibus potiſſi-

mum

mum conſletur, quales ſunt, fructus aeſtivi, panada, ſago, &c. Et, pro potu communi, vinum aqua mixtum, cereviſia tenuis, aqua hordea acidulata, et aliique potus acidi optime conveniunt.

FINIS.